

הרמב"ם שם מעשה דאשכ שגאח לירושלים ט' ואגדילתו בחזקת נכח למימר דוקא התאגדות כאל וזנה כגון שהגדילתו וזיה כרוך אחיה וזדנקט הש"ס להדיא טעמא מפני שכרוך אחיה • ובדין כ"ל דייק נמי לכחוב אלס הוחזקה בעיד ל' יום שהיה אשכ דוקא דהיינו ע"י התאגדות כאלתו דלי בדטורס למוד הוי חזקה ה"ל למינקט אלס הוחזקה כן ל' יום • וכן יש לדקדק גם בטוש"ט • ובהכי ניחא הא דמסיים הרמב"ם בסוף הפרק או תוחזק ולא נקט או תוחזק ל' יום אלא דברישא מיירי נמי בל' יום דאפי' אמרם כן ל' יום אינה נהנהגת אלס לא שתוחזק ע"י התאגדות כאלוסה • כן נראה לי לפרש דברי הרמב"ם :

והנה כל בקי בדרכו יודע שרוב כוונתו נלמד ע"י לדרוש **שמואל** בסודורו • והנה כאל דין י"ט פ"י שחזקה טורה זו שבעה דהיינו חזקה דהתאגדות וכן כאל דין כ"ד נקט הוחזקה נדה בשכנוהיה דהיינו נמי חזקה דהתאגדות • טח להבין כוונתו דחזקה דדין כ' וכ"ל נמי היינו חזקה דהתאגדות • ולדעתו לו ראה הב"ם וידע מקור דין זה לא היה כותב כל מה שהב"ם • וקשייתו הראשונה לק"מ דהא דאמרינן בש"ס דילן חזקי מלתא אחזקה היינו אחזקה קמייחא כגון דלא צייר שיעוריה דנגע ואינו ענין כלל לחזקה דהירושלמי דהיינו דמחזקינן במלתא דהכי הוא • כמ"ס שם הב"ם דלי אמרינן דהיכא דנבא ודלי בעל מיל' דאוליגן בהר חזקה לק"מ כמ"ס דהא דהליגן ר"צ בעל נמי הוא משום כך חזקה וגם הא היכא דנשא אמרינן ודלי בעל נמי משום כך חזקה דלא מוקי אנפשיה וזדנקטו התם ליטנא דחזקה כטסה בעולה היא • ומה שהשיג שם על המכרי"ק כבר בהצחי דליחא והמכרי"ק היטיב לרחות בש"ס דילן והירושלמי לא הוציר המכרי"ק כלל דהך דאיש ואשה הינוק והיניקה הבין גם המכרי"ק וכתב להדיא דבעינן דוקא שהאיש ככ"ד בעל עס אשכ וכן התינוק והתינוקה כרוכין אחריהן • אלא לענין מלקות נמלה בדקדוקים קלים לומר דלא צריכים לרחות גדולות כמו לענין כוקלין ע"ס • ובאמת אין כדאי בדקדוקים להוציא ממשטא דסוגיא דמשמע ודלי דגבי מלקות נמי בעינן שנהל כדרך הגהג בדבר זה כגון שהחזקה נדה דמיייתי הב"ם התם דהיינו דוקא שהתאגדה כגדה בלבוש לא ע"פ דבורה ובמ"ס הרמב"ן ירשכ"ל שם עט"ד סי' קפ"ה • ולדינא דידן אין נפקהא כ"כ אלס יפ"ש כפירש הב"ם דנראה דגם הב"ם מורה דחזקה דהתאגדות הוי חזקה עפי מהחזקה ע"ס דבורה • וכדלשכחן גבי הוחזקה נדה ובכרוך אחיה • אבל מחזורתא כדכתיבנא דכל החזקות הם ע"פ התאגדות ובמ"ס הש"ג • ואלס כן הרי מפורש בירושלמי דע"פ התאגדות איש ואשכ מחזקינן חזקה גמורה אף לרוב בעילות • ולפנ"מ היה נראה דבסיפא דירושלמי לא בעינן שיאמרו זו אשתי וזה בעלי אלא דבהחזקת לחוד סגי ע"פ התאגדות • אבל הרמב"ם מהפך סדר הברייתא משמע דבסיפא נמי בעינן שיאמרו כן וכ"ה בטוש"ט • וחלי טעם הרמב"ם הוא משום דהאמירה

דין יפ' דהא דסי' בעדי כדרך המנאסין נמי הוי משום חזקה • ונחא הא דלענין קדושין סגי בעדי נמי הוא משום חזקה • והאחא אלס הא דמיייתי בירושלמי רחיה ממכה אביו דהא כסוגיית הב"ם דילן פ"ק דחלין דאמרינן אביו הא משום דר"צ אחר בעל אלא דהך רובא גופא אחי מתמת חזקה וכדכתיבנא דחזקה איש ואשכ שבעל ר"צ ומשום כך חזקה הוא דחלין ר"צ בעל • ודאורייתא צ"כ דלי דלי משום כך חזקה לחוד מה כהך דמחזקינן ר"צ בעל כהי אף דהו סהדי דאססידו דחווה בעילות להדיא מ"מ ה"ל למיתש נמי למיעוט דמחא ח"ל דאוליגן בח"ר משו"ס דייק מינה בש"ס דילן דאוליגן בח"ר • ואף דליק מינה לרובא דליחא קמן ז"ל דאף אלס יהיו עדים שירא רוב הבעילות מ"מ הוי רובא דליחא קמן • ולי משום רובא לחוד לא הוי מהני אלא אי איכא סהדי דמסדי דחווה להדיא רוב הבעילות • משו"ס דייק מינה בירושלמי דמכין אחזקה וקבלינן וסייט משום שמחזקינן כדרך איש ואשכ ודריס יחד מחזקינן ואמרינן דודאי בעל ר"צ כדרך איש ואשכ • ויש מקום אחי לפרש דברי בירושלמי כדרך יותר קרוב • אף דנפח הרמב"ם דמחא יומר לפרש כדרך הכוא ובעל דעתו באלף עד דעם הרמב"ם :

הארכתי בפירוט בירושלמי אף בלדעתו הוא פשוט אבל בהשקפה ראשונה הרמב"ם (פ"א דא"ב דין כ' וב"א) לכאורה לא מ' כן • ולכאורה ל' ד' הרמב"ם דכתיבנא ע"י דבורה ל' יום סגי ע"ס שמהפך דין כ"ל מסדר הברייתא ונקט הוא לומר זאת אשתי וזיה לומר זה בעלי אלס הוחזקה בעיד ל' יום שהיא אשכ הוי אוריגין • וכן מ' לכאורה דין כ' מי שהחזק בשאר בעל כו' הרי שהחזק שזו אשתו כו' מ' לכאורה דבחזקה בעלמא בלא התאגדות סגי • וכן למד הב"ם בדעת הרמב"ם ע"ס (סי' יט פ"ק ח') • ולפ"ל היה נראה לפרש הראיה שהביא גם הרמב"ם שם ממכה אביו ואלא יבא עד הב"ם דילן היה נראה לפרש דש"ס דילן קאי אשטח לידתו דלי לאו דאוליגן בח"ר ה"ל למיתש חזקה משטח הלידה דלמא לאו אביו הוא והירושלמי קאי אשטח הכא דאכתי מאן יומר אחר י"ג שנים ויותר דה שבה זה שולד או וכי ס"ד שיעדי הכא או שאר עדים הם היו המולידים אותו ומכירים אותו להם מיום לאלו מרחם אמו ראוהו יום יום שיוכלו להעיד שהוא הוא הולד היולד לפני י"ג שנה אלא דאוליגן בחר חזקה שמחזקינן אותו בחזקה כנו • כן היה נראה לפרש בדברי הרמב"ם • אבל זה איש דא"כ אחי דייק מאביו הרי מחמו נמי הוי מצי למידק כלי דיוקא ובירושלמי משמע להדיא דהך דיוקא לא הוי אלא משום דאביו אשתו ודלי כאלו אלא מחזורתא כפי' ד' בירושלמי כדפרישית • ואף שברמב"ם נראה ק"ח דומק לפרש כן אבל ע"כ דחזקינן ומחזקינן גם דברי הרמב"ם כן • וכל דברי הרמב"ם נמי מחזקינן כוונתא להחזקת דחזקה היינו על פי התאגדות בלא ואחור כאלס וזנה דהיינו איש ואשה חינוק וחיטוקת שהגדילו בחוך הבית • ומשום הכי הביא